

Posudok oponentky diplomovej práce “ Interakcia dieťaťa s poruchou autistického spektra a jeho mladším neurotypickým súrodencom v predškolskom veku”

Pracovišťa: Katedra psychologie

Vedoucí/školicel: Mgr. Veronika Šporclová, Ph.D.

Řešitel: Bc. Terézia Lukšicová

Oponentka: Mgr. Kamila Urban, PhD.

Literárne-prehľadová časť

Diplomová práca študentky Bc. Lukšicovej si dala za cieľ popísať interakcie medzi dieťaťom s PAS a jeho/jej neurotypickým súrodencom.

Literárne-prehľadová časť práce je logicky štruktúrovaná, aj keď by som navrhla zaradenie prvej kapitoly až za kapitolu 2, nakoľko informácie z nej sa následne opakujú v tretej kapitole. Autorka čerpá poznatky z viacerých odborných zahraničných štúdií, avšak poznatky zo štúdií sú za sebou radené bez hlbšieho prepojenia, čo na viacerých miestach vedie k opakovaniu informácií.

Kapitola 1.2.1 má zavádzajúci názov „Vývoj niektorých zručností a schopností“, nakoľko autorka sa v tejto kapitole venuje iba vývinu motoriky a reči a v ďalších kapitolách sa venuje kognícii či emóciám. Celú časť 1.2 považujem za slabšie spracovanú, nakoľko autorka v nej vychádza iba z učebnicových informácií. Pre potreby danej práce by som skôr očakávala popis kognitívneho a sociálneho vývinu u neurotypického jedinca s dôrazom na tie oblasti, ktoré sú u dieťaťa s PAS narušené. Druhá a tretia kapitola sú kvalitne spracované, autorka v nich čerpá z viacerých zahraničných štúdií.

Otázka do diskusie: V čom sa odlišuje zaradenie podľa MKCH-10/11 a DSM-5?

Literárne-prehľadovú časť však považujem za kvalitne spracovanú a poskytujúcu dobrý základ pre vlastný výskum.

Empirická časť

Empirická časť je štruktúrovaná ako výskumná štúdia, autorka v nej preukázala schopnosť popísať výskumný cieľ, operacionalizovať zisťované koncepty a naformulovať hypotézy. Avšak H3 a H4 nie sú naformulované smerovo. Pri obhajobe by ich mohla autorka preformulovať. Prečo autorka spojila zmiešané a dievčenské dvojice? Prečo autorka použila neparametrický test?

Výsledky štatistických analýz nie sú zapísané v APA formáte (r , p). Ako by autorka mohla zistiť smerovosť interakcie? Tematická analýza nebola vhodne zvolená, nakoľko nešlo o hĺbkové rozhovory, ale o otvorené otázky v dotazníku. Autorka tiež témy nehľadala naprieč otázkami, ale interpretovala ich vždy iba v konkrétnych otázkach. Ako by autorka prerobila kvalitatívnu analýzu, aby mohla objaviť témy naprieč všetkými otázkami? Na obhajobe by mohla prezentovať aj tematickú mapu. Keď však nebudeme hovoriť o tematickej analýze, spracované kvalitatívnych dát je korektné – vytvorenie kategórií odpovedí + frekvencie.

Diskusia je kvalitne spracovaná, autorka prepája vlastné zistenia s už existujúcimi štúdiami. S nesignifikantnými výsledkami štatistických analýz by sa dalo polemizovať, nakoľko autorka mala pomerne malú vzorku, avšak oceňujem kritický prístup k vlastnému výskumnému dizajnu. Rozmýšľam, či nezistený vzťah medzi spoločne stráveným časom a závažnosťou problémového správania nemohol súvisieť s formuláciou otázky (nakoľko autorka sa pýtala na čas strávený spolu, keď deti nie sú v MŠ, kým Sikora a kol. (2013) sa zamerali na izolovanosť detí s vážnymi problémami).

Formálna úprava

Po formálnej stránke práca spĺňa požiadavky na ňu kladené. Práca je písaná v slovenskom jazyku, avšak niektoré termíny ostávajú v češtine (vývoj je po slovensky vývin; vrstovník = rovesník; v batolivom veku = v batoliacom období; pochopenie = porozumenie). Autorka v práci čerpá z viacerých anglických zdrojov, niektoré vety však ostávajú s anglickou gramatikou (napr. veta „Deti, ktoré vnímajú svoj súrodenecký vzťah viac ako harmonický než problémový, majú väčšiu pravdepodobnosť vykazovať vyššiu akademickú a sociálnu kompetenciu a nižšiu internalizáciu alebo externalizáciu problémov (Buist & Vermande, 2014).“ na str. 11 by mala byť gramaticky a štylisticky správna „Deti, ktoré vnímajú svoj súrodenecký vzťah skôr harmonický ako problémový, budú s väčšou pravdepodobnosťou vykazovať vyššie akademické a sociálne schopnosti a nižšiu internalizáciu alebo externalizáciu problémov.“).

Odkazy na literatúru v texte, ako aj v zozname literatúry rešpektujú APA (s občasnými chybami pri zápise časopiseckých zdrojov).

Súhrnné hodnotenie

Práca popisuje v našom prostredí málo preskúmanú oblasť a prináša nové poznatky, na ktorých môže stavať ďalší výskum. Vzhľadom na drobné výhrady popísané vyššie, prácu celkovo hodnotím **veľmi dobre** a **odporúčam ju k obhajobe**.

Mgr. Kamila Urban, PhD.

V Prahe, 02.09.2021